

**Vibyskolans plan mot diskriminering och
kränkande behandling
2025/2026**

Innehållsförteckning

Skolans uppdrag och vision	s. 3
Vibyskolans Värdegrundsarbete	s. 4
Kartläggningsmetoder och Medverkan	s. 6
Grundläggande begrepp	s. 8
Främjande insatser	s. 10
Förebyggande insatser	s. 14
Åtgärdande insatser	s. 16
Rutiner vid akuta situationer kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och mobbning	s. 19

Bilagor till Vibyskolan plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bilaga 1: Vibyskolans trygghetsprogram

Bilaga 2: Åtgärdstrappan

Bilaga 3: Vibyskolans ordningsregler

Bilaga 4: Vibyskolans plan *Att Växa*

Skolans uppdrag och vision

Syftet med skolans utbildning är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt vara konfessionsfri.³

För att syftet med utbildningen ska uppnås behöver värdegrunden genomsyra och gestaltas i skolans hela verksamhet. Eleverna behöver vara trygga och ha god hälsa samt en arbetsmiljö som präglas av studiero, likabehandling och frihet från kränkningar. För att uppnå detta krävs ett brett värdegrundsarbete.

Vibyskolans vision

Vibyskolans verksamhet vilar på våra tre ledord: Motiverande, Utvecklande och Inkluderande. Just nu läser du *Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling*, ett dokument där vi binder samman vår vision om trygghet och vårt värdegrundsarbete.

Vår vision är att värdegrundsarbetet genomsyrar hela vår verksamhet, skola, fritidshem 10-12-års och vår fritidsgård Vcafé. Vår vision innefattar också att våra elever såsom personal ska uppleva trygghet samt god hälsa och vara en skola där eleverna är delaktiga i utvecklingen av arbetsmiljön. Arbetsmiljön präglas av studiero, likabehandling och ska vara fri från kränkningar. I Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling redogör vi för vårt värdegrundsarbete.

3. 1 kap. 4-7 §§ skollagen.

SKOLVERKET: FRÄMJA, FÖREBYGGA, UPPTÄCKA OCH ÅTGÄRDA

Vibyskolans värdegrundsarbete

Medvetenhet, främjande och förebyggande

Vi ser god elevhälsa som en grund för bra studier och en trygg skoltid för både elever, vårdnadshavare och personal. På Vibyskolan finns kunskap, medvetenhet och ett engagemang hos hela personalgruppen för att stödja elever i behov av stöd. Alla vuxna i skolan fungerar som förebilder och arbetar medvetet, främjande och förebyggande mot kränkande behandling. Kommunikation och relation genomsyrar vårt värdegrundsarbete då goda relationer och att våga berätta för vuxna är avgörande i ett trygghetsarbete. Vi har nolltolerans mot diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

Vi arbetar aktivt inom Vibyskolans elevhälsoteam för att trygghetsarbetet i första hand ska vara främjande och förebyggande men också att en stor flexibilitet ska finnas i att förändra och revidera efter behov. Det senare innebär att efter behov och analys sätta in åtgärdande insatser. Vi arbetar för att skolans personal ska ha mycket god kännedom om Vibyskolans åtgärdstrappa och rutiner vid kränkande behandling samt rutiner vid akuta situationer.

Längre ner finner ni insatser beskrivna och uppdelade efter främjande, förebyggande och åtgärdande.

Lagstiftning om diskriminering och kränkande behandling

Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i läroplanen, diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen. Ytterligare relevant lagstiftning är skollagens olika kapitel som tar upp värdegrunden, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero samt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Arbetsmiljölagen omfattar också personal och elever i skolan.

Utdrag ur Lgr 22: Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Utdrag ur diskrimineringslagen

Skolan ska:

- undersöka om det finns risker för diskriminering – inklusive trakasserier och sexuella trakasserier – eller repressalier (besträffning) eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter
- analysera orsakerna till de risker och hinder som har upptäckts
- åtgärda – genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter
- följa upp och utvärdera arbetet

Vibyskolans Elevhälsoteam & Trygghetsprogram

På Vibyskolan finns det tillgång till ett elevhälsoteam (EHT) bestående av kurator, skolsköterska, speciallärare, stödpedagog och skolledning. Knuten till teamet är även skolläkare från Klara Elevhälsa. Elevhälsoteamet har planerat mötestid en gång per vecka.

Vibyskolans EHT har ett utarbetat Trygghetsprogram där det främjande värdegrundsarbetet sammanfattas och bland annat att "All personal ska aktivt följa den Plan mot diskriminering och kränkande behandling som finns på skolan". (Se Trygghetsprogrammet i bilaga 1)

Gemensamt ansvar

Vi på Vibyskolan har ett gemensamt ansvar att bemöta varandra på ett respektfullt sätt.

Det är rektors ansvar att:

- Se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att skolan ska vara fri från alla former av kränkande behandling, mobbning, diskriminering och trakasserier.
- Årligen upprätta och utvärdera en plan för skolans arbete mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- Om skolan får kännedom om att kränkningar, mobbning, diskriminering och trakasserier förekommer, se till att en kartläggning/utredning omedelbart inleds och nödvändiga åtgärder vidtas.
- Se till att skolpersonal har ett gemensamt system för dokumentation.
- Se till att huvudman (styrelsen VEF) får information om när en elev blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.
- Ansvara för kontakt med andra myndigheter vid behov.

Det är skolpersonalens ansvar att:

- Följa skolans trygghetsprogram, åtgärdstrappa och ordningsregler.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar hen förmedlar genom sin undervisning och uppdrag.
- Leva upp till handlingsplikten att omedelbart efter kännedom om att kränkningar inträffat, samt inleda kartläggning/utredning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Dokumentera allt som hänt i ett kränkningsärende.
- Informera skolans EHT när en elev blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier, mobbning eller diskriminering.
- Uppmuntra elever till att berätta för vuxna om kränkningar, trakasserier, mobbning eller diskriminering inträffar.

Det är vårdnadshavares ansvar att:

- Berätta för skolpersonal om det förekommer kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- Samarbeta med skolpersonalen när kränkningar, mobbning, diskriminering eller trakasserier inträffar.

Kartläggningsmetoder och medverkan - ett systematiskt värdegrundsarbete

Varje läsår kartlägger Vibyskolan hur tryggheten på skolan ser ut. Både elever, personal och vårdnadshavare deltar på olika sätt. Utifrån vad som kommer fram i kartläggningarna genomför skolans elevhälsoteam och personal förändringar som minskar risken för kränkningar, diskriminering, otrygghet och trakasserier.

I den årliga översynen av vår plan mot diskriminering och kränkande behandling deltar elever, personal och kontaktföräldrar. Delaktighet och samarbete är en viktig del av värdegrundsarbetet för att skapa en bredare kunskapsbank och göra det till Vår skola. Åtgärdande insatser samt löpande förebyggande och främjande aktiviteter listas i planen längre ner.

Enkäter

Vibyskolan använder omfattande kartläggningar där alla elever från åk F-9 svarar anonymt på frågor om trivsel, trygghet, diskriminerande och kränkande behandling. Områden som berörs i kartläggningen är kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Enkäten genomförs under vecka 39-41 på höstterminen och under vecka 14-16 på vårterminen.

Sollentuna kommuns kundundersökning **Våga Visa** genomförs varje år i februari där vårdnadshavare i åk 3, 6 och 8 samt elever i åk 3, åk 6 och åk 8 besvarar frågor där bland annat trygghet och kränkande behandling tas upp.

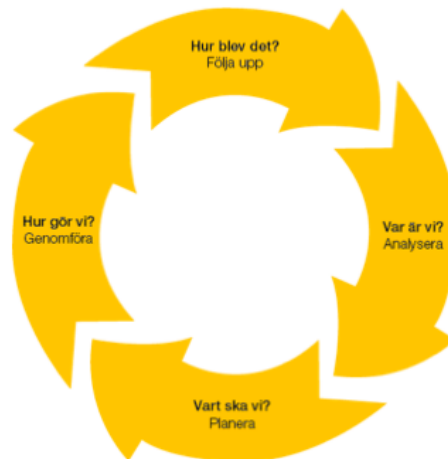
Under Elevforum åk 6-9 samt F-5 träffar rektor/bitr. rektor elever. Av dessa träffar är tid avsatt för värdegrundsarbete och klassrepresentanterna verkar då som del av en kartläggningsmetod av elevernas arbetsmiljö.

Enskilda samtal

Vidare kartläggning av elevers trygghet och trivsel görs vid **Hälsobesök** hos skolsköterskan i åk F-2, 4, 6 och 8 samt nya elever som börjar på skolan under läsåret. Årskurs 7 träffar skolkuratorn för ett "om mig"-samtal där frågor om trivsel och trygghet i klassen behandlas.

Mentor följer upp elevens trygghet och trivsel i samband med **utvecklingssamtal** två gånger per läsår.

Systematiskt värdegrundsarbete

Medverkan av aktiva åtgärder och resultat av kartläggning

Elevnivå

Resultatet av kartläggningen presenteras för mentorerna i våra klasser för att kunna föra en djupare diskussion kring resultatet på enkäten för respektive klass. Diskussionen kring kartläggningsresultatet genererar också förslag på förebyggande och främjande insatser. För att senare klasserna ska kunna jobba med delarna på klassnivå.

Personalnivå

Incidentrapportering görs i samband med varje händelse och skrivs in i Prorenata.

Resultat av kartläggningsenkät presenteras för elevhälsoteamet och arbetslagslagen av trygghetsteamet. Utifrån kartläggningsresultatet genomförs under höstlovet en workshop av kurator tillsammans med undervisande lärare samt personal på fritidshemmet på skolan. Denna workshop resulterar i de insatser som pedagogerna ser som angelägna på förebyggande och främjande nivå.

Arbetslagen tar fram insatser utifrån workshopen som skrivs in i planen. Elevhälsan utvärderar insatserna utifrån kartläggningen under vårterminen.

Kundundersökningen **Våga Visa** utvärderas i lärar- och fritidshemsarbetslagen. Där väljs tre delområden/frågeställningar ut som laget arbetar vidare med och kopplar samman med sitt systematiska kvalitetsarbete kommande läsår.

Vårdnadshavarenivå

Kartläggningsresultaten från genomförda enkäter presenteras i urval för innevarande läsårs föräldraforum av Trygghetsgruppen.

Huvudmannanivå

Varje månad får huvudmannen en rapport från den dokumentation kring kränkande behandling som elevhälsoteamet fått in.

En gång per år, i september, i samband med att huvudmannen, styrelsen VEF genomför analysarbete av sitt systematiska kvalitetsarbete, görs analys av de resultat som är kopplade till deras mål för läsåret.

Förankring av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

- Elevhälsoteamet presenterar planen på personalmöten så att informationen når all personal på skolan.
- Skolledning presenterar planen för elevforum åk F-5 och 6-9
- Elevforumsrepresentanter från årskurs 6-9 tillsammans med/med stöd av mentor presenterar planen för sin klass under Forumtid.
- I årskurs F-5 har mentorn och fritidspersonalen ansvaret för att presentera planen för sin klass.
- Skolledningen presenterar planen för skolans styrelse/huvudman
- Skolledning presenterar planen på föräldraforum.
- Planen publiceras på www.vibyskolan.se

Grundläggande begrepp inom värdegrundsarbetet

Kränkningar

Kan vara slag, knuffar och sparkar eller ord, kommentarer och rykten, blickar, grimaser och utfrysning. Kränkningar kan också vara lappar, teckningar, sms eller mms.

En kränkning kan inträffa var som helst; i klassrummet, på rasten, i omklädningsrummet, men också på fritiden eller på internet. En kränkning kan alltså vara av psykisk, fysisk och/eller verbal karaktär. En kränkning kan hända en enstaka gång eller upprepas flera gånger. Det är den utsattes upplevelse som avgör om en handling är kränkande.

Diskriminering

Om en elev blir utsatt för kränkande behandling av vuxna- och kränkningen hänger ihop med någon av de sju diskrimineringsgrunderna, då kallas det för trakasserier eller diskriminering. En elev kan inte diskriminera en lärare då det förutsätter maktövertag.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön (Att du är flicka, pojke eller ickebinär)
- Könsoverskridande identitet och uttryck (Att du inte uppträder, klär dig eller ser ut som en ”typisk” flicka eller pojke)
- Sexuell läggning (Vem du blir kär i)
- Etnicitet (Din hudfärg, vilket land eller kultur du kommer ifrån)
- Religion eller livsåskådning (Exempelvis att vara muslim, kristen eller ateist)
- Ålder (Hur gammal du är)
- Funktionshinder (Att du har exempelvis en cp-skada, hörselskada, allergi, dyslexi, ADHD eller är rullstolsburen)

Trakasserier

Elev till elev, elev till vuxen eller vuxen till elev.

Kopplat till diskrimineringsgrunderna (men ej maktövertag utan mellan de som är jämställda)

Mobbning

Om kränkningarna upprepas flera gånger kan det handla om mobbning.

Främjande arbete

Främjande arbete tar sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det handlar exempelvis om insatser för att skapa tillitsfulla relationer, studiero, likabehandling,

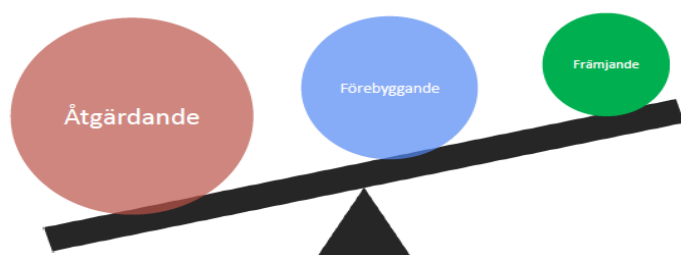
normmedvetenhet och trygghet. Det kan innebära att stärka det som finns och gynnar lärande t ex planen Att växa, Online, Faddergruppsarbete, att ta upp värdegrundsarbete på föräldramöten systematiskt, hålla i Värdegrundsforum med personal och att ge fortbildning.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete tar sikte på risker för problem. Det handlar om att undersöka och följa upp verksamheten ur olika aspekter. Reducera riskfaktorer som vi vet kan uppstå för alla, förhindra ett ”problem som vi vet”, ta bort hinder i förväg t ex sätta upp ett staket runt del av skolgården, genomföra extra föräldramöte åk 8 och 9 (ANT) och att genomföra kartläggningar

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbete sker när något hänt som måste stoppas och hanteras så det inte händer igen. Det handlar om att ha rutiner för skydd, att utreda förhållandena, att rapportera kränkningar av olika slag, att informera barn, elever och vårdnadshavare samt att ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder och för samverkan med andra myndigheter.

Samtliga nedanstående insatser; främjande, förebyggande och åtgärdande genomförs under 2025/2026

Främjande insatser

Nedanstående främjande insatser genomsyras alla av elevers medverkan, delaktighet och inflytande. Eleverna har en aktiv roll i utformningen av skolans arbete och vardag och metoden är viktig för det främjande arbetet för en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. Att känna delaktighet är att vara socialt

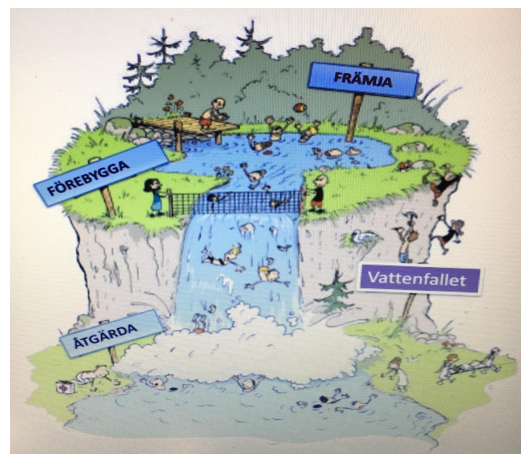

Illustration av begreppen främja, förebygga och åtgärda. Att främja innebär att lära alla att simma, genom att sätta upp ett staket förebygger man drunkning och när någon ramlat i vattnet åtgärdar man genom att livrädda.

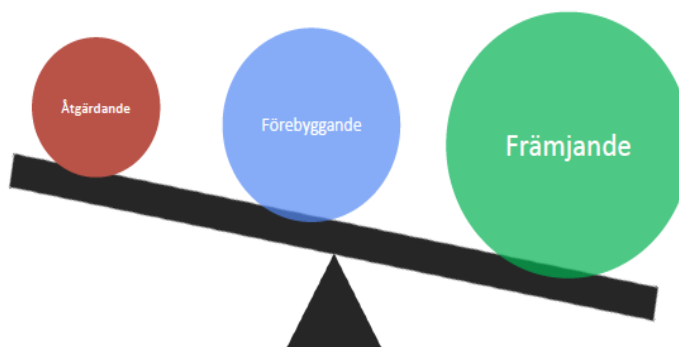
Hitta balans i arbetet

Enligt oss är det viktigt att inte enbart eller till övervägande del hamna i ett åtgärdande arbete utan fokusera trygghetsarbetet mot att skapa främjande verksamhet.

En genomarbetad plan mot diskriminering och kränkande behandling som kan ge stöd i det övergripande såsom det vardagliga arbetet är därmed central.

Illustrationer lånade av Stiftelsen Friends.

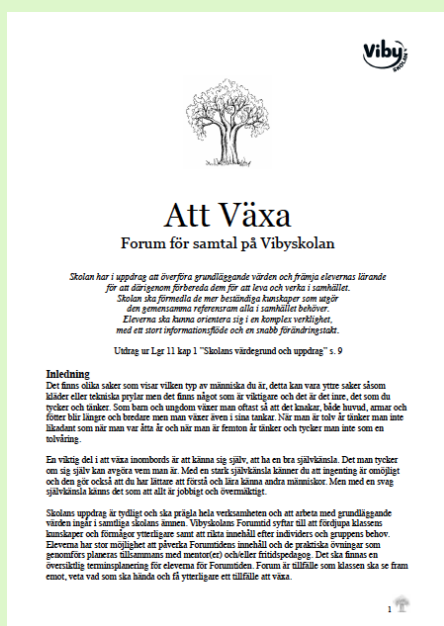
inkluderad. Delaktighet och inflytande är rättigheter för eleverna. Med inflytande följer också ansvar. Inflytande och ansvar motverkar också kränkningar och främjar utveckling och lärande. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter. De främjande insatserna är kopplade till samtliga diskrimineringsgrunder. (Se ovan under rubriken begrepp för lista över samtliga sju.)

Forum Att växa

Vi har skapat ett tillfälle under elevernas skolvecka som syftar specifikt till att utveckla elevernas förmåga att reflektera över värdegrundsfrågor och arbeta med relationen till sig själva och andra. Etiska frågeställningar, likabehandling och trygghetsfrågor inom ramen för skolans arbete för Trygghet och studiero, har en särskild ställning inom Forumtiden. Forumtid hålls en gång i veckan i samtliga årskurser i en lektion på 30 minuter och leds av respektive klass mentor/mentor.

Mentorerna följer Vibyskolans plan *Att växa* som är framtagen av skolans elevhälsoteam samt har tillgång till referens- och materialbibliotek. Planen syftar till att elevens och gruppens behov ska tillgodoses samt möjliggör att det finns en röd tråd i lektionsupplägget i varje årskurs och att det finns en likvärdighet på skolan. Se nedan planens innehåll i korthet. Planen utvärderas och revideras varje år i elev-, personal- och kontaktföräldragrupp.

TEMAÖVERSIKT

- Åk F-2: Att vara kompis, Gruppen och Jag
- Åk 3: Att vara kompis, Framtiden och Omvärlden, På nätet
- Åk 4-5: Planering och Utveckling, På nätet, Att vara kompis, Gruppen och Jag, Kropp och Knopp, Framtiden och Omvärlden
- Åk 6: Planering och Utveckling, På nätet, Online, Kärlen och Relationer, Gruppen och Jag, Könroller, Framtiden och Omvärlden
- Åk 7: Planering och Utveckling, På nätet, Knopp och Kropp, Omvärlden, Gruppen och Jag, Självkänsla vs Självförtroende, Framtiden och Omvärlden
- Åk 8: Planering och Utveckling, Stress, På nätet, Framtiden och Omvärlden, Könroller, Gruppen och Jag
- Åk 9: Planering och Utveckling, Stress, Ekonomi, Identitet, Puss & Kram, Framtiden och Omvärlden

Vcafé

Vår fritidsgård Vcafé är öppen för ungdomar från 12 år t o m 18 år och ligger under Sollentuna kommuns fritidsgårdar med följande verksamhetsbeskrivning:

”Vår verksamhet präglas av ansvarstagande, inkludering och delaktighet. Alla ungdomar ska känna sig välkomna till fritidsgården oavsett könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexualitet och socioekonomisk tillhörighet.”

Vcafé skapar en samlingsplats där eleverna kan umgås med i en tillåtande, trygg och trivsamt miljö. Genom att vi satsar på att ha samma personal på skoltid såsom kvällstid skapar vi goda förutsättningar för att ge eleverna trygghet under hela dagen.

V-café har öppet fyra kvällar i veckan, totalt 18 timmar/vecka. Separat verksamhetsplan finns för fritidsgården.

Ansvarig: Olle Åström, föreståndare fritidsgården Vcafé

Utvärdering och analys i referensgrupper

Varje läsår utvärderas och analyseras årets resultat från kartläggningar och enkäter samt de insatser som gjorts i följande grupper:

- Elevforum
- Personalgrupp
- Föräldraforum

Ansvarig: Rektor, mentorer och kurator

Online

I åk 6 varje år ges fem utbildningstillfällen. Elevernas träffar ligger på skoltid/forumtid och på kvällstid en kväll i nära anslutning till elevernas lektionstillfälle.

Vi har gjort deltagande i *Online* obligatorisk. Enligt forskning är det bästa sättet att förebygga problem under tonårsperioden att skapa samsyn, dialog och kontaktnät i vårdnadshavare gruppen. Det är även av stor vikt att någon av vårdnadshavarna deltar då ungdomarnas träffar hänger ihop med innehållet på era kvällar.

Vi har inga färdiga lösningar utan väcker frågor och startar diskussioner. Hela idén är att ni som vårdnadshavare och vårdnadshavaregrupp ska hitta era egna svar.

Sammanfattande syfte med Online är:

- Nätverksbyggande bland er vårdnadshavare.
- Öka förståelsen bland vårdnadshavare om ungdomars situation i skolan, på fritiden och sambandet mellan dessa.
- Gemensamma regler såsom tider, förhållningssätt till alkohol, droger, tobak och internet mm.
- Väcka diskussioner i hemmet.
- Ge ungdomarna ökad förståelse för vårdnadshavarnas situation med stress och dåligt samvete mm
- Skapa möjligheter till naturliga kontakter med oss som jobbar med ungdomar på kvällar och helger, tex Vcafé, fältare och poliser.
- Främja och förebygga kränkningar, utanförskap och fördomar.

Datum och tider för fem elevtillfällen på dagtid per klass samt lika många tillfällen på kvällstid för vårdnadshavare i åk 6 fastställs i augusti varje läsår. 60 minuter per elevtillfälle och 90 minuter är tiden som läggs ut. Kooperativa metoder används på både elevtillfällen och vårdnadshavaretillfällen och leds av personal som ingår i skolans elevhälsoteam som arbetar på Vcafé, Vibyskolans fritidsgård.

Uppföljande tillfällen i åk 7-8 genomförs, men antal och innehåll planeras efter behov.

Ansvarig

Olle Åström, föreståndare Vcafé och Anja Åström.

Evenemang

”En väg till Kunskap och förmågor, trygghet och trivsel - En skola att längta till”

Ovan slogan till evenemang står skrivet på den planering som ska göras inför varje evenemang. Evenemang som fastställs i augusti varje år kan vara schemabrytande och planeras samt genomförs till stor del i åldersintegrerade grupper men kan också innebära att elevgrupper genomför aktiviteter och uppträdanden för andra på skolan. Elever kan vara med och planera och skapa innehåll i evenemangen. Evenemangen syftar i detta sammanhang till att främja goda relationer, skapa gemenskap samt gemensamma erfarenheter och därmed öka trygghet och kommunikation.

Evenemang 2025/2026

- Återkommande Faddergruppsevenemang såsom fadderläsning och sociala evenemang som syftar till att lära känna varandra över klass och årskursgränserna
- Fadder-kick-off åk F-4
- Lägerskola 5-9
- Skolval åk 6-9
- Hållbarhetsvecka åk F-9
- Naturdagen åk F-5
- Simvecka åk F-9
- FN-dagen åk F-9
- Högstadiets mattetävling åk 7-9
- Hour of Code-vecka åk F-5
- Skribentevent åk 6-9
- Nobeldagen åk F-5
- Adventssamling åk F-3
- Öppet hus på fritids
- Luciatåg åk 5, som visas för F-9
- Julshow åk F-3
- Återbruksdag/mentorsdag/julpyssel åk F-9
- Kärleksveckan åk 6-9
- Vinterfriluftsdag åk F-9
- Vänskapsdagen åk F-5
- Pi-dagen åk F-5
- Bokens dag åk F-9
- Världsboksdagen, faddergrupper åk F-5
- Skräpplockardagar åk F-3 och fritids
- Friidrottsdag/skolloppet åk F-5
- OL-dagar åk 6-9
- Vibyskolans dag
- PRAO åk 8
- Skolavslutning

Ansvarig

Arbetslaget för årskurs F-5, arbetslaget för årskurs 6-9 och arbetslaget för fritidshemmet är ansvariga för att sina aktuella evenemang planeras, informeras, genomförs och följs upp.

Förebyggande insatser

Kompetensutveckling för all personal 2025-2026

Anledning till åtgärdande insats

Ökat behov av en samsyn kopplat till vision och värdegrund.

Insats

Planerad kompetensutveckling ska leda till ökad kunskap om skolans ansvar, samt tillgång till konkreta verktyg och arbetsmetoder, bidra till utveckling av skolans värdegrundsarbete samt tillgänglighet.

- Kollegiala diskussioner kring samsyn i värdegrundsarbetet kopplat till APT-möten.

Ansvarig: Rektor och biträdande rektor

Trygghetsgruppen

Anledning till åtgärdande insats: Att skapa goda relationer mellan elever och elever-vuxna på skolan samt bidra till ett tillitsfullt klimat.

Insats: Trygghetsgruppen består av personal som arbetar inom skolans samtliga delar: EHT (kurator), fritidsenheten (rastaktivitetsansvarig), stödpedagog, socialpedagog, V-café samt lärare från arbetslagen (representant från V-café som även är mentor på skolan). Genom att inkludera personal från skolans samtliga delar säkerställer vi att trygghetsgruppen inkluderar ett mångsidigt och tvärprofessionellt perspektiv samtidigt som det möjliggör kommunikation till EHT, arbetslagen, admin, fritidspersonalen samt VCafés personal.

Trygghetsgruppen arbetar med främjande åtgärder utifrån Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Gruppen träffas en gång varje vecka samt vid behov. Vid de veckovisa trygghetsmötena går gruppen igenom eventuella kränkingsanmälningar, det sociala klimatet i skolan samt planerar förebyggande insatser på den operativa nivån. Trygghetsgruppen används även som en inledande insats för elevärenden i åtgärdstrappor innan de kommit till EHT.

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Ansvarig: Trygghetsgruppen

Utvärdering och uppföljning:

Uppföljning av att åtgärden genomförs sker via trygghetsenkät, Våga Visa och eventuellt andra enkäter, på kontinuerliga möten samt vid terminsslut.

En elevversion av Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Mål: Alla elever vet hur arbetet mot diskriminering och kränkande behandling bedrivs

Åtgärder: En elevversion av planen ska utformas så eleverna kan ta till sig innehållet i planen.

Ansvarig: Kurator ansvarar för att uppdatera en förenklad version av planen.

Mobilfri skola

Anledning till åtgärdande insats:

Vibyskolan har varit en mobilfri skola under hela förra läsåret och dessförinnan fanns det mobilfria zoner såsom omklädningsrum och matsal. Detta utifrån resultatet av en genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends 2019, där det framkom att omklädningsrum och matsal upplevs av elever som otrygga zoner på grund av rädsla för att bli med på bild.

Utifrån positiva resultat av införandet av en mobilfri skola, i form av att eleverna kan känna sig trygga att inte hamna på bild/video under skoltid, att det gynnar eleverna att använda rasterna till lek och rörelse istället för stillasittande vid en skärm, samt utifrån att det kan gynna elevernas relationer och minska känslan av utanförskap kvarstår en mobilfri skola som en förebyggande åtgärd.

Insatser:

- Eleverna lämnar in sina mobiler under första lektionen och dessa låses in under hela skoldagen.
- Eleverna återfår sina mobiler efter sista lektionen, om eleven går på fritids/10-12 års så återfås mobilen när eleven ska gå hem.

Ansvarig: Rektor

Åtgärdande insatser årets mål

Mål åk F-2: Stärka tryggheten och trivseln för de elever som känner sig otrygga i skolan.

Anledning till åtgärdande insats:

I kartläggningen HT-25 framkom det att fåtal elever (5) i årskurs F-2 uppger att de inte trivs och känner sig otrygga i skolan. Vibyskolans vision är att alla elever ska ha en skola att längta till och utifrån detta vill vi arbeta för att alla elever ska känna sig trygga och trivas i skolan.

Insatser:

- Fortsätt med att aktivt bygga relationer med eleverna så att eleverna kan få förtroende för vuxna på skolan.
- Gruppstärkande och relationsskapande aktiviteter för att skapa tätare relationer mellan elever i klassen.
- Se till att det finns vuxennärvaro i klassrummet och på rasterna för att förebygga konfliktsituationer genom att vuxna är närvarande bland eleverna.

Ansvarig för insatserna: Mentor

Mål åk F-2: Stärka relationerna mellan elever i klasserna F-2.

Anledning till åtgärdande insats:

Det framkommer av kartläggningen att ett fåtal elever (3) i årskurs F-2 upplever att de inte är snälla mot varandra i klassen. Då Vibyskolans vision är att alla elever ska ha en skola att längta till behöver skolan arbeta för att alla elever ska uppleva att de är snälla mot varandra i klassen.

Insatser:

- Gruppstärkande och relationsskapande aktiviteter för att skapa tätare relationer mellan eleverna i klassen.

Ansvarig: Mentor

Mål åk 3-5: Öka tilliten till vuxna på skolan.

Anledning till åtgärdande insats:

I vår trygghetsenkät finns frågor som tar upp elevernas benägenhet att prata med vuxna på skolan om eleven inte mår bra eller om eleven uppmärksammat att någon annan inte mår bra. På frågan om det finns någon vuxen på skolan som eleven kan prata med om svåra saker så svarade 17% nej. Vibyskolan vill att alla elever ska våga berätta för någon vuxen i skolan om något inte känns bra.

Insatser:

- Relationsskapande aktiviteter för att stärka relationer mellan lärare och elever.
- Öka vuxennärvaro på raster.
- Att lärare kan stanna kvar några extra minuter efter lektionstid för att finnas tillgänglig för samtal och för att bygga relationer.

Ansvarig för insatserna: Mentor

Mål åk 3-5: Skapa en samsyn kring värdegrundsarbete i klasserna.

Anledningen till åtgärdande insats:

I trygghetsenkäten framkom det att 100% av eleverna trivs i skolan medan 4% (4 elever) känner sig otrygga samt att det är 1% (1 elev) som inte trivs i sin klass. Utifrån detta vill Vibyskolan skapa samsyn och ett värdegrundsarbete som syftar till att alla fokuserar på liknande delar i alla klasser för att skapa en trygg skola att längta till.

Insatser:

- Lärarna tar 5-10 minuter i början av varje arbetslagsträff och samtalar om hur läget är bland eleverna, samtala om eventuella incidenter och tillsammans planerar och skapar tillfällen för att fokusera på klassernas värdegrundsarbete där klasserna kan fokusera på liknande arbete för samtliga klasser så att det skapar en helhetssyn.

Ansvarig för insatserna: Mentor

Mål åk 3-5: Nolltolerans mot kränkningar och diskriminering.

Anledning till åtgärdande insats:

I vår trygghetsenkät ställer vi alltid frågan om elever upplevt att de blivit illa behandlade eller kränkta av någon annan elev på skolan. När årets enkät jämförs med förra årets framkommer det att de elever som upplever att de blivit utsatta "många gånger" minskat från 16% till 9%, "nej" har minskat från 78 till 76% medan svarsalternativen "en gång" ökat från 8% till 14% och svarsalternativet "många gånger" har ökat från 0% till 1%. Vibyskolan har en policy gällande nolltolerans mot kränkningar och diskriminering och vill att alla elever ska känna sig trygga och trivas på skolan.

Insatser:

- Noll tolerans mot ovårdat språk.
- Utökad vuxennärvaro på raster.
- Värdegrundsarbete med samtliga klasser under forumtid där fokus läggs på hur man behandlar varandra, lär känna varandra och kommunicerar med varandra på ett bra sätt.
- Samtalsgrupper med fokus på hur vi behandlar varandra vid behov tillsammans med trygghetsgruppen.

Ansvarig för insatserna: Mentor, rastvakter

Mål åk 6-9: Öka tilliten till vuxna - de elever som önskar samtala med en vuxen på skolan ska våga och kunna göra det.

Anledning till åtgärdande insats:

I årets trygghetsenkät framgår det att 33% har svarat "ja" och 33% har svarat "oftast" på om de har någon vuxen på skolan de kan prata med om svåra saker medan 15% svarade att de sällan kunde vända sig till en vuxen och 19% svarade att de aldrig kunde det. Vibyskolan vill att alla elever som har behov och vill samtala med en vuxen ska få göra det. Utifrån detta så är årets mål att öka tilliten till vuxna på skolan.

Insatser

- Ta elevers oro på allvar om de berättar något för en vuxen på skolan.
- Återkoppla till eleven/eleverna så att de ser att det blir ett resultat av att kontakta en vuxen på skolan.
- Ställa frågan till sin klass om vad de saknar och önskar för att stärka tilliten till vuxna på skolan.
- Fler vuxna som rör sig bland eleverna på övervåningen.
- Ge information till eleverna om vilka de kan vända sig till om de har behov av att samtala med någon vuxen.

Ansvarig för insatserna: Mentorerna och ämneslärare.

Mål åk 6-9: Nolltolerans mot kränkningar och diskriminering

Anledning till åtgärdande insats:

Av årets trygghetsenkät framkommer det en positiv ökning, från 76% till 79%, gällande elever som upplever att de inte har blivit utsatta för kränkande eller illa behandlade av annan elev detta läsår. Svarsalternativet "några gånger" har minskat från 13% till 7% och "många gånger" har minskat från 4% till 2%. De elever som uppgav "en gång" har det däremot skett en negativ ökning från 8% till 12%. Vibyskolan har nolltolerans mot kränkningar och diskriminering och vill att alla elever ska känna sig trygga och trivas på skolan.

Insatser:

- Lägga fokus på värdegrundarbete under forumtid med samtliga klasser och samtala om hur man som elev kan reagera om någon säger något elakt om mig eller någon annan, hur man behandlar varandra och kommunicerar med varandra på ett bra sätt samt lär känna varandra.
- Socialt mål under lektionstid: Prata med någon ny.

- Återkoppla till eleven/eleverna så att de ser att det blir ett resultat av att kontakta en vuxen på skolan.
- Utöka vuxen närvaron på raster och i korridoren.
- Datorerna ska vara i klassrummet under rasterna och fler hemsidor som eleverna använder till spel eller liknande ska försöka spärras.
- Samtalsgrupper med fokus på hur vi behandlar varandra vid behov tillsammans med trygghetsgruppen.

Ansvarig för insatserna: Mentorerna och ämneslärare.

Mål Fritids/10-12 års: Få alla elever att känna sig trygga och skapa en förutsägbarhet i form av att synliggöra fritids aktiviteter.

Anledning till åtgärdande insats:

I trygghetsenkäten har det framkommit att eleverna upplever att de inte vet vad de kan göra på fritids/10-12 års. Fyra stycken elever upplever att de inte är trygga på fritids. Vibyskolan vill att alla elever ska känna sig trygga och därmed är ett mål att eleverna ska känna sig sedda och uppmärksammade samt få en förutsägbarhet genom att de vet vad de kan göra för aktivitet.

Insatser:

- En tydlig uppstart på fritids där det presenteras vad det finns för aktiviteter.
- Att alltid kolla av om det är någon som är ensam och i så fall prata med personen en stund.
- Att ta tid till att prata med alla barn en liten stund även om de är sysselsatta, så att alla barn har fått en möjlighet till samtal med en vuxen.
- Se till att ha aktiviteter nära varandra så att ingen sitter ensam långt bort.
- Tillsammans skapa ett fysiskt årshjul för att göra det lättare för elever och vårdnadshavare att komma in i lokalerna och se fritids dagliga händelser men även händelser som sker under året.
- Synliggöra för elever och vårdnadshavare fritids olika aktiviteter i kombination med årshjulet.

Ansvarig för insatserna: Fritidspersonal

Mål Fritids/10-12 års: Nolltolerans mot kränkande och diskriminerande behandling.

Anledning till åtgärdande insats:

I vår trygghetsenkät framkommer det en marginell ökning gällande att elever blivit utsatta för kränkningar en gång samtidigt som det skett en minskning av elever som blivit utsatta flera gånger eller aldrig blivit utsatta. Då Vibyskolan har en nolltolerans gällande kränkande och diskriminerande behandling är ett av skolans mål:

Insatser:

- Bemanna skolgården under raster och fritids med involverande aktiviteter.
- Läsa av elevers beteende och kroppsspråk och försöka uppmärksamma situationer innan något hinner ske.
- Personalen gör varandra medvetna om det finns några elever som inte kommer överens eller haft en tidigare konflikt med varandra.
- Identifiera vart konflikter och kränkningar uppstår och öka vuxen närvaron där.

Ansvarig för insatserna: Fritidspersonal

Rutiner vid akuta situationer kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och mobbning

Policy

På Vibyskolan råder nolltolerans mot kränkande behandling, mobbning, diskriminering och trakasserier. Alla vuxna som arbetar i skolan ska följa skolans rutiner för akuta situationer och omedelbart ingripa och åtgärda när kränkningar inträffar. Vi ingriper hellre för ofta än för sällan.

Vibyskolan har en åtgärdstrappa som ska vara känd av alla elever och all personal samt följas av all personal.

Alla incidenter med dess alla steg dokumenteras och skrivs in i protokoll då skolans kurator, rektor och huvudman informeras.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

Mentorn samt fritidspersonal i varje klass är den personal elever och vårdnadshavare i första hand ska vända sig till om misstanke om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier

eller mobbning. Kontaktuppgifter finns på InfoMentor.

I de fall elever och vårdnadshavare vill kontakta någon annan på skolan, kan de vända sig till Trygghetsteamet alternativt Skolledningen. Kontaktuppgifter finns på InfoMentor samt www.vibyskolan.se

Trygghetsteamet består av:

Lisa Dobert, kurator

Olle Åström, föreståndare på Vcafé och undervisar i åk 6-9.

Agneta Johansson, stödpedagog

Edvard Galtagazyan, rastaktivitetsansvarig, idrottslärare

Dan Hillar, socialpedagog

Skolledningen på Vibyskolan:

Jessica Boije, rektor

Camilla Zingmark, biträdande rektor

Rutiner om en elev blir kränkt eller trakasserad av en annan elev

- Varje incident ska följas av direkt tillsägelse av den skolpersonal som upptäckt händelsen. Ingrip omedelbart och ta hand om den akuta situationen.
- Acceptera inte "det var bara på skoj".
- Samtala med berörda enskilt så snart som möjligt efter händelsen. Kontakt med berörda hem görs samma dag eller så snart som möjligt.
- Den vuxen som upptäckt händelsen ansvarar för att dokumentera detta i Prorenata samt de samtal som hålls.

Ytterligare stöd

Om det framkommer att det handlar om en långt gående konflikt mellan elever, diskutera med Trygghetsteamet om hur de kan stödja dig och eleverna med konflikthantering, t ex trepartssamtal eller medling.

Vibyskolans åtgärdsstrappa följs. Se bilaga 2.

Rutin när en elev utsatts för mobbning/misstanke om mobbning

- Trygghetsteamet informeras. Teamet beslutar om vilken personal som ska genomföra utredning om mobbning. Redan dokumenterad information samlas in.
- Samtal genomförs med den elev som utsatts för mobbning. Vad har hänt? När, var och hur ofta har det hänt? Vilka är involverade?
- Om behov finns kan även kartläggande samtal med personal eller andra elever genomföras, med syfte att få en tydligare bild av händelsen och relationerna.
- Enskilda samtal genomförs med elev/elever som utför mobbning. Är flera elever involverade är det viktigt att de inte har möjlighet att prata ihop sig innan samtalen.

Konkreta fakta på vad som inträffat presenteras för den elev som utfört mobbningen och det allvarliga i situationen poängteras, samt att mobbningen genast ska upphöra. Be eleven själv berätta hur denna ska agera för att uppnå en positiv förändring. Avtala om en tid för uppföljning ca en vecka senare.

- Kontakta samtliga vårdnadshavare och informera om situationen och samtal som ev redan hållits och som kommer att hållas samt vad som beslutats och hur situationen kommer att följas upp. Möte bokas in. Uppföljning genomförs av trygghetsteamet.

Enskilt samtal med den elev som blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier

Samtal dokumenteras - rubriker att gå efter

”Vad bra att vi kan ses. Vad är det som har hänt/Vad hände?”

(Försök få en så detaljerad bild av händelsen som möjligt)

- Vem/vilka gjorde det?
- När och var någonstans hände det?
- Har det hänt tidigare? I så fall hur länge?
- Hur känns det nu?

Berätta att händelsen/händelserna kommer att följas upp tills vi är helt säkra på att de kränkningar som förekommit upphör. Bestäm tid för en första uppföljning med eleven.

Berätta att elevens vårdnadshavare kommer att informeras. Ge möjlighet för eleven att berätta hemma på egen hand först om denne vill det - beroende på händelse och ålder.

Tänk på att många elever känner motstånd mot att berätta om de blivit utsatta för kränkningar av rädsla för att situationen ska förvärras eller på grund av skam. Om du är orolig, fortsätt följa upp eleven, även om hen säger att allt är ok.

Rutiner att gå igenom med elev som blivit kränkt eller trakasserad av någon på nätet

Samtalet dokumenteras, rubriker att gå efter

- Berätta för någon kompis eller vuxen vad som har hänt.
- Om du vet vem det är och om det känns okej: Ta kontakt med personen. Förklara att det inte känns bra för dig. Be hen att ta bort bilderna eller filmerna. Be någon om hjälp, om du inte vill eller orkar själv.
- Om personen har lagt upp bilden eller filmen någonstans, kontakta appen eller sajten och be dem ta bort den.
- Anmäl inlägget eller kontot. Företagen kan stänga av konton som publicerar elaka eller kränkande saker.
- Ta skärmdumpar och spara chattar, mejl och meddelanden så att du kan visa vad som har hänt. Allt sånt kan användas som bevis om det skulle behövas. Det är också bra att visa för någon annan.
- Skriv vad du vet om personen, till exempel alias och när ni hade kontakt.

Enskilt samtal med elev som utfört kränkande behandling eller trakasserier

Samtal dokumenteras

Informera om vad som har framkommit av elevens beteende. Acceptera inte om det kommer upp att ”det var bara på skoj”.

Berätta att kränkningarna eller trakasserierna ska upphöra omedelbart.

Ge förslag på hur eleven ska förändra sitt beteende. Viktigt att förmedla att det är elevens kränkande beteende som ska ändras, inte eleven själv. Fokus ska ligga på elevens möjligheter att vara en del av lösningen.

Berätta att händelsen/händelserna kommer att följas upp tills vi är helt säkra på att de kränkningar som förekommit upphör.

Berätta att elevens vårdnadshavare kommer att informeras. Ge möjlighet för eleven att berätta hemma på egen hand först om denne vill det - beroenden på händelse och ålder.

Bestäm tid för uppföljning med eleven.

Uppföljningssamtal

Samtal dokumenteras - rubriker att gå efter

Har mobbningen upphört?

Beröm positiv utveckling om detta bekräftas av utsatt elev.

Uppföljningssamtal med information till vårdnadshavare till samtliga involverade elever.

Om mobbningen upphört, boka in tid för en sista uppföljning. Efter genomfört uppföljningssamtal avslutas ärendet.

Om mobbningen inte upphört vidtas ytterligare åtgärder. Eleven som mobbar och vårdnadshavare kallas till möte tillsammans med mentor och rektor.

Om åtgärderna skolan vidtagit inte är tillräckliga för att stoppa mobbningen kan den utsatta eleven och/eller vårdnadshavare vända sig till Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se) eller Barn- och Elevombudet (www.skolinspektionen.se/beo).

Rutin när en elev utsatts för diskriminering, trakasserier eller mobbning av personal

Samtal dokumenteras av skolläddning

I de fall elev diskriminerats av personal görs anmälan till rektor som utan dröjsmål inleder en utredning genom att samtala med den utsatte eleven samt den personal som misstänks ha utsatt eleven. Vårdnadshavare informeras. Utifrån allvaret i situationen vidtas åtgärder.

Återkoppling ska ske inom en vecka och uppföljningssamtal utförs inom en månad.

Rutin när personal utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller mobbning av elev, kollegor, skolläda eller vårdnadshavare.

Samtal dokumenteras av skolläda

1. Den som upptäcker eller får signaler om att någon i skolans personal har utsatts för kränkning eller trakasserier av kollegor, skolläda eller vårdnadshavare bör omedelbart meddela rektor. Rektor utreder utan dröjsmål vad som har hänt. Om rektor är inblandad part, lämnas ansvaret till styrelsen.

2. Samtal med berörda parter med en tredje part

3. Rektor kartlägger tillsammans med tredje part de berörda parternas upplevelser om händelsen. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och åtgärder. Protokoll som förs vid detta möte ska innehålla datum för uppföljning. All ny information kompletteras skriftligt i rapporten som finns hos rektor.

4. Om incidenten är så allvarlig att ytterligare åtgärder behöver vidtas gäller arbetsrättsliga regler samt de av samhället uppsatta lagar och förordningar.

5. Återkoppling ska ske inom en vecka och uppföljningssamtal inom en månad.

Utifrån allvaret i situationen vidtas åtgärder.

Rutiner för uppföljning

1. Personal inleder samtal med berörda elever en och en. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och hur det ska upphöra. Det förs daterat protokoll som utöver åtgärder ska innehålla datum för uppföljningar. All ny information kompletteras skriftligt.

2. Vårdnadshavare informeras i berörda fall.

3. Uppföljningar sker enskilt med berörda parter, inom en vecka och fortlöpande under flera veckor, för att försäkra sig om att mobbning, trakasserier eller kränkande behandling har upphört. Vårdnadshavare deltar vid behov. När ärendet avslutas görs en notering i rapporten.

Rutiner för dokumentation

1. Personal inleder samtal med berörda elever en och en. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och hur det ska upphöra. Det förs daterat protokoll som utöver åtgärder ska innehålla datum för uppföljningar. All ny information kompletteras skriftligt.

2. Vårdnadshavare informeras.

3. Uppföljningar sker enskilt med berörda parter för att försäkra sig om att mobbning, trakasserier eller kränkande behandling har upphört. Vårdnadshavare deltar vid behov. När ärendet avslutas görs en notering i rapporten.